

פרק א' - מבוא לחיים ללא מטרה

יוני נתניהו

שואל שאלות של קיום תכלית החיים
מדוע אני חי בכלל? מדוע אני נולד? הרי"
טוב היה שלא להיוולד כלל. "רוצה
להכניס תוכן, מטרה לחייו כדי לא להיות
כמו האנשים אשר "אצים ורצים כמו
חרקים, אצוא ושוב, ולעולם אינם עושים
דבר, חוזרים על שגרת חייהם ויורדים אלי
קבר בהשאירם צאצאים, שרק יחזרו על
"ה"לא כלומיות "שלהם עצמם

פרק א' - מבוא לחיים ללא מטרה

הרב אלימלך בר שאול

שני סוגי אנשים
איש הפנים – שקוע בעולמו הפנימי"
ומפתח את כוחות נפשו. קרוב יותר
לעולם של התשובה והמחשבה הרוחנית
הכוללת שאלות על משמעות החיים
וייעוד האדם על אדמות
איש החוץ"- שקוע בעולמו החיצוני
ומזניח את עולמו הפנימי

פרק א' - האדם מחפש תוכן לחייו

ד"ר ויקטור פרנקל

החיפוש אחר משמעות החיים יכולה
לגרום למתח פנימי אצל האדם, אך זה
הכרחי.
מי שיש לו למה שלמענו יחיה, הוא יוכל"
לשאת כמעט כל איך –" מציאת ייעוד
ומשמעות החיים יכולה לעזור לאדם
להתמודד עם כמעט כל קושי

**פרק א' מדוע האדם מחפש משמעות
לחייו?**

**הרב הלל צייטלין - על גבול שני
העולמות**

לכל אדם יש "קול פנימי" הקורא לאדם
לשוב אל ה, 'הקול נובע מגעגוע וצימאון
בלתי פוסקים. בכל פעם שהאדם ינסה
למלא את צימאונו דרך דברים גשמיים
הוא יגלה שזוהי אשליה והצימאון ימשיך
-"צימאון למשהו "שאינו לו תחילה ותכלה
משהו אין סופי וחסר גבולות. האדם צריך
להקשיב לקול הפנימי שלו ולתת לקול
להנחות אותו

**פרק א' מדוע האדם מחפש משמעות
לחייו?**

תפארת ישראל, המהר"ל

תפקיד האדם להוציא את הפוטנציאל
(הכוח) הרוחני שטמון בו אל הפועל
בדומה אל האדמה שגם היא מוציאה
מהכוח אל הפועל ובניגוד לעליונים
(מלאכים) (שלמים) בפועל והתחתונים
(בע"ח) (שאינו עניין הוצאה אל הפועל
האדם צריך לעמול קשה על מנת שיוכל
להוציא לפועל את נשמתו. הגעה
לשלמות היא רק בעולם הבא- כמו המשל
"של" בת המלך שנישאה לעירוני

**פרק א' - אדם ומשמעות חייו- אין דבר
העומד בפני הרצון.**

פירוש לספר בראשית רש"ר הירש

לפי הנצרות בגלל חטא האדם הראשון
(החטא הקדמון) (החטא טבוע באדם
לעולם והאדם אינו יכול להינצל מקללתו
כך שמטבעו האדם לא יכול להיות טוב
לעומת זאת היהדות טוענת שהחטא
השפיעה על התנאים החיצוניים אך לא
על האדם עצמו, האדם הוא טהור ויכול
להגיע לשלמות, אך זה תלוי בבחירתו של
האדם. ולכן אנו אומרים בכל בוקר
נשמה שנתת בי טהורה היא "והיא"
תישאר טהורה רק אם האדם ישמור
עליה טהורה

פרק א' - מהי משמעות החיים

רמב"ם - הקדמה לפירוש המשנה

כל דבר במציאות יש לו מטרה. מעשי
אדם- המטרה נקבעת עוד לפני שהיוצר
מתחיל. מעשי האל- מציאות שה יצר
הוא יצר לשרת את האדם). לדוגמא
בע"ח (ומטרה של האדם מחייו זה להיות
איש חכם וטוב. חכם- לדעת אמיתות
-וצייר אותם בשכלו) ידיעת חוכמות (וטוב
עיסוק בתיקון הגוף והמידות כדי שיתקיים
ויוכל לעסוק בחוכמה

פרק א' - מהי משמעות החיים

הרמח"ל פרק א' מסילת ישרים

'המטרה של האדם הוא להתענג על ה
ולדבוק בו בעולם הבא". העולם הזה
"דומה לפרוזדור בפני העולם הבא
והאמצעים כדי להגיע לכך זה ע"י קיום
המצוות והתמודדות עם ניסיונות בעולם
הזה. האדם פועל בעולם הזה כדי שיהיה
לו טוב בעולם הבא, אינטרס אישי

פרק א'- מהי משמעות החיים

הרמח"ל פרק י"ט מסילת ישרים

המטרה העיקרית של האדם (דרך 'החסיד (בעולם הזה היא הגדלת כבוד ה בעולם, האדם לא יתכוון לטובת עצמו אלא שכל מעשיו ומחשבותיו יהיו להגדלת כבוד ה'. אדם זה מתאוה להגדלת שם ה' בעולם ומצטער על הקטנת כבוד ה'. לכן הוא מצטער על הגלות ומצפה שתבוא הגאולה ויגדל כבוד ה'.

פרק א'- מהי משמעות החיים

הרב אליהו דסלר- מכתב מאליהו

המטרה של האדם – נתינה ועשיית חסד. יש באדם שני כוחות: כוח הנתינה"- שהוא ממידותיו של ה". 'כוח הנטילה"- מקורו באהבה עצמית. נפשו של האדם בהכרח באחד משני הכוחות מי שעושה חסד יכול לקבל חסד. על האדם לחזק את כוח הנתינה ובכל הוא מתקן את העולם ו"עוזר" לה' להטיב עם ברואיו ובכל הוא עוזר לעולם להשיג את תכליתו.

פרק א'- מהי משמעות החיים

הראי"ה קוק- מוסר אביך

"המטרה של האדם- "בכל דרכך דעהו אדם צריך להשתדל לעבוד את ה' ולדעת אותו בכל פעולה שהוא עושה. בדרך זו נמצא שהוא עובד את ה' בכל מעשיו. על ידי מעשיו האדם מעניק משמעות לחייו וממנה ניתן להסיק על תכלית חייו של האדם.

פרק ב'- אמונה תמימה

ר' נחמן

השלמות היא לעבוד את ה' מתוך אמונה תמימה. אין לחקור אחר האמונה

פרק ב'- אמונה תמימה או חקירת האמונה?

רבנו בחיי

התורה מתחלקת לשני חלקים: חובות האיברים) "שמעיות ושכליות (שהן "החובות המעשיות, ו"חובות הלבבות שהן החובות הנוגעות לפנימיותו של האדם. כמו שיש חובה ללמוד את חובות האיברים, כך ברור שישנה חובה מוחלטת ללמוד אמונה, השייכת לחובות הלבבות ומהווה בסיס לכל קיום המצוות

פרק ב'- אמונה תמימה או חקירת האמונה?

רס"ג

לא מספיק להאמין בתמימות במה שקיבלנו במסורת, אלא יש לחקור וללמוד בשכלנו את ענייני האמונה. יש חשיבות, שנגיע אל הדברים בכוח שכלנו. בנוסף הלימוד השכלי יועיל לנו להתמודדות עם הטוענים כנגד האמונה

פרק ב'- אמונה תמימה או חקירת האמונה?

רמח"ל

יש ללמוד ולעיין כדי לדעת כיצד להגיע לעבודת ה' נכונה, עמוקה ומשמעותית ללא לימוד רציני של ענייני האמונה, לא ניתן להתקדם מבחינה רוחנית, שכן עניינים אלו אינם באים בטבעיות

פרק ב'- אמונה תמימה או חקירת האמונה?

ריה"ל

עדיף לעבוד את ה' מתוך אמונה תמימה, אך רק יחידי סגולה יכולים להגיע לכך. רוב האנשים נופלים בספקות בנוגע לאמונה ולכן צריכים לחקור בשכלם כדי לברר אותה

**פרק ב' - אמונה תמימה או חקירת
האמונה?**

הרב קוק – מאמר הדור

בדורנו יש צורך בלימוד אמונה, שכן
אמונה תמימה ופשוטה המבוססת על
פחד, לא מספקת. הדור היום התעלה
לרמה גבוהה יותר ולכן דורש הסברים
עמוקים יותר לאמונה. אם לא נלמד
אמונה, לא נוכל להתמודד עם השאלות
הרוחניות שדורש דורנו.

פרק ב' - מהי אמונה?

בראשית פרק ט"ו

משמעות המושג אמונה

. ביטחון, תקווה

למרות שע"פ המציאות זה נראה בלתי
אפשרי שלאברהם יהיה זרע, הוא מאמין
להבטחתו של ה' שירבה את זרעו

פרק ב' - מהי אמונה?

ר' יוסף אלבו – ספר העיקרים משמעות

המושג אמונה

. ידיעה מוחלטת

פעולה שהיא חזקה יותר מהשכל. חריטת
הדבר בנפש עד שלא ניתן לסתור אותו
בשום דרך. כמו שלא יכולים בשום דרך
לשכנע אותך בניגוד למה שראית בעיניך
לדוגמא שהשמש מרובעת

פרק ב' - מהי אמונה?

ר' שניאור זלמן מלאדי

– ספר התניא

משמעות המושג אמונה

מלשון אימון = קביעת משהו כהרגל ע"י
חזרה עליו

שהאדם ירגיל את עצמו לראות בכל דבר
בעולם לבוש חיצוני של ה' יתברך וכך
יזכור תמיד את קיום ה' בפנימיות
הדברים בעולם

פרק ב' - מהי אמונה?

– האדמו"ר שלום בער מליובאוויטש
– ספר המאמרים

משמעות המושג אמונה

מלשון אומן, יוצר

, לעומת אומן בשר ודם שיוצר 'יש מיש
האומן האלוקי יוצר 'יש מאין' ומקיים בכל
רגע ורגע את כל הנבראים (הבריאה
כתהליך מתמשך). (המציאות החומרית
אינה נפרדת מה' – בגלל שזו יצירה 'יש
מאין' היא זקוקה ליוצר שמחיייה אותה
בכל רגע וללא קיום היוצר היא הייתה
(מתבטלת מיד). דוגמא של הפלסטלינה)

פרק ב' - מהי אמונה?

הרמב"ם – הקדמה לפרק 'חלק' – י"ג
עיקרים

משמעות המושג אמונה

. ידיעה מוחלטת

הרמב"ם מונה רשימה של 13 יסודות
שצריכים להיכלל באמונתו של מאמין
מישראל. הרשימה כוללת יסודות לגבי
האל והעולם, לגבי התורה ולגבי גמול
וגאולה.

פרק ב' - מהי אמונה?

– החזון אי"ש – אמונה וביטחון

משמעות המושג אמונה

'הבנה שהכל מאת ה'

עניין הביטחון הוא ההבנה שאין מקרה
– בעולם והכל מאת ה'. 'האמונה
– התפיסה הכללית בתיאוריה. הביטחון
בא מאותו שורש, אך הוא תפיסה
ספציפית של האדם לגבי מקרה בפועל
ולא בתיאוריה. מבחן מידת הביטחון הוא
מבחן התגובה של אדם בעת צרה באמת

פרק ב' - כיצד מגיעים לאמונה?

– תלמוד בבלי – מסכת נידה

האמונה טבועה באדם עוד בהיותו עובר
ברחם אימו. לכן הוא אינו צריך לרכוש את
האמונה ממקורות חיצוניים אלא עליו
לעמול ולהתאמץ כדי לחשוף את האמונה
הטבועה בו

פרק ב'- כיצד מגיעים לאמונה

-הרב אליהו דסלר – מכתב לאליהו

חמישה דרכים בקיום האמונה מצוות
האמונה וברכייתה

1. הדרך החיצונית.
 2. דרך ההתבוננות.
 3. דרך הקדושה: מידת האמת, שבירת 3. היצר ודבקות בתורה
 4. 'הביטחון בה.
 5. 'דבקות בה.
- לימוד האמונה והמחשבה דורשים הכרה
נפשית אימונית, אדם שלא חווה תחושה
חזקה של אמונה לא יוכל לחוש
ולהתעסק במהות האמונה

פרק ב'- כיצד מגיעים לאמונה

מדרש הגדול – בראשית י"ב

מתוך התבוננות בטבע ובשינויים
המתרחשים בו אברהם מגיע להכרה
בקיומו של כוח עליון שהוא ה' וכך החל
להאמין

פרק ב'- אמונה ומימוש עצמי

-הראי"ה קוק – בקשת האני העצמי

האדם צריך להיות מודע לאישיותו ו כי
היא הבסיס לאמונתו. הרב קוק מציין 4
חטאים שנגרמו כיון שלא כיוונו
לאישיותם הספציפית ולכן החטיאו את
'המטרה. כל אחד נדרש לעבוד את ה
בדרכו הייחודית ובהתאם לכוחות הנפש
שלו.

פרק ב'- אמונה ומימוש עצמי

-הראי"ה קוק – אורות התורה

הרב קוק מסביר שגם ב"עבודת ה' " כל
אדם צריך למצוא את התחום המתאים
ל'אני שלו, להתעסק בו וללמוד דרכו את
ענייני הקודש

פרק ב'- הפרט והכלל בעולם האמונה

הרב סולוביצ'יק – קול דודי דופק, איש

-האמונה

'הרב סולוביצ'יק מסביר את דברי ה
לאיוב, שאין אנו מבינים ויודעים את
הנהגת ה' בעולם ולכן אין באפשרותנו
להבין את משמעות הייסורים. אך עלינו
. להבין מה מטרתם ולשם מה באו עליך
מטרת הייסורים היא ללמד אותך לעבור
מהסתגרות בעולמך הפנימי והאישי
להתחברות ולחשיבה אמיתית על הכלל
ובסופו של דבר ה' מנסה את איוב. הוא
יוצא מתפילתו הפרטית ומתפלל על
הכלל מתוך שותפות וחיבור אל הכלל

פרק ב'- הפרט והכלל בעולם האמונה

-ריה"ל – הכוזרי, מאמר שלישי

ריה"ל עונה למלך כוזר- האם עדיפה
? תפילת יחיד בכוונה על תפילת רבים
ריהל עונה לו 2 יתרונות משמעותיים
וממחיש את היתרונות באמצעות שני
דימויים אדם בשעת מלחמה וסירוב של
איבר להועיל לאיבר אחר

פרק ב'- הפרט והכלל בעולם האמונה

– הרב שמעון שקופ
-'הקדמה ל'שערי יושר

אהבת אני ואהבת הכלל משלימות זו את
זו. הרב שקופ מציין 4 דרגות שונות
בהרגשת האני. האדם הוא חלק קטן
מהבריאה כולה ומתוך כך רגש אהבת
עצמו מסייע לו לחיבור ואהבת כלל עם
ישראל.

פרק ב'- עם ישראל מאמינים בני מאמינים
ריה"ל – הכוזרי, מאמר ראשון

מלך כחר חולם חלום "כוונתך רצויים בעיני
האלוה אבל מעשיך אינו רצוי "מלך כחר יוצא
לתהליך של חקר ובירור לגלות את האמת. הוא
עובר דרך הפילוסופים, נצרות ואסלם ובכל דת
הוא סותר את מה שאומרים עד שהוא מגיע
ליהודים). חובה! ללמוד מה כל דת אומרת וכיצד
מלך כחר סותר את הטענות (החבר נותן לו
הוכחות ממשיות להתגלות ה' לעמ"י בנסיי
המדבר וביציאת מצרים ובהתגלות בקבלת
התורה, הוא נותן דווקא את הוכחות אלו כי כל
העם ראה את הניסים ואי אפשר להתכחש לכך
התגלות ה' לכל העם יצרה מחויבות של מצוות
ואמונה בה 'רק לעם היהודי, ולכן החבר מסביר
לאחר מכן את היחס של היהדות לגרים והמדרגה
הייחודית של החכמים שהיא מדרגת הנבואה
החבר מסביר למלך כחר שהיהדות נוצרה בשונה
מכל הדתות, היהדות נוצרה בבת אחת והחבר
מתאר את כל תולדות עמ"י עד מעמד הר סיני

פרק ב' - עם ישראל מאמינים בני מאמינים

רמב"ם – איגרת תימן

הרמב"ם כותב איגרת ליהודים אשר נמצאים בתימן בתקופה שבה היו הרבה מאוד גזרות על יהודי תימן והאיגרת שהוא כותב באה לחזק את האמונה שלהם שלא ישברו מול הגזרות הנוראות ויאבדו את אמונתם בשעת משבר. ולכן האיגרת באה לחזק את האמונה ואת האמיתות של התורה. הרמב"ם מחזק אותם ע"י הנס הגדול שקרה במעמד הר סיני שבו כל עמ"י הפך להיות בדרגה של נבואה ראה ושמע את ה'. על מעמד הר סיני עומדת בסיס כל האמונה כולה כי כל העם ראה ושמע ואין יכולת לשום אדם לומר שזה לא היה ולא נברא. הרמב"ם מחזק את יהודי תימן שיחזקו את אמונתם וכך יוכלו להתמודד עם הגזרות הקשות שבאות עליהם.

פרק ב' - עם ישראל מאמינים בני מאמינים.

– הראי"ה קוק

למהלך האידיאות בישראל.

הרב קוק מוסיף שתפקיד של היהודים הא שלא כל אחד יחיה עם אמונתו באופן פרטי, אלא כל עמ"י צריך לפעול כיחידה אחת, כמדינה אחת שמצליחה להנהיג את העולם לפי דרכי ה' ולהפיץ בכך את שמו של ה' בעולם.

פרק ב' - עם ישראל מאמינים בני מאמינים

הראי"ה קוק – איגרת תקנ"ה

זהו מכתב שהרב קוק כותב לריידב"ז שהרב מסביר לו מדוע הוא מתחבר גם לאנשים שאינם שומרים תורה ומווות ומנסה לקרב אותם. הרב קוק מסביר שקדושת עמ"י והקשר שלהם לקב"ה טבוע ע"י שני מרכיבים הסגולה והבחירה). ללמוד מה ההגדרה של כל אחד מהם (הרב קוק טוען שבתקופה זו, תקופה של בואו של המשיח הכוח הסגולי מתגבר ואנשים רבים בוחרים לא בדרך התורה והמצוות). ולכן יש אנשים שהם אינם דתיים אך אוהבים מאוד את א"י ועמ"י. (הרב קוק מתאר איזה סוג של אנשים יכולים ומסוגלים לקרב יהודים אלו. אצל יהודים שונאי ישראל אין את הכוח הסגולי הזה. בנוסף הרב קוק מביא את דברי רבי יוסף את בקשתו שהוא יזכה לשבת בצל גלגליו של חמורו של משיח, שאלו הם הכופרים והמינים שגם בהם יש את הסגולה שרק צריך לגלות אותה.

? פרק ז' – מהו עולם הבא

."רמח"ל" דרך ה

האדם מורכב מגוף ונשמה. יש בפניו את כוח הבחירה. ההשפעה של חטא האדם הראשון על חיי העולם הזה ועולם הבא. יש שלושה תפקידים לנשמה והגוף

'בעולם הזה- האדם צריך לעבוד את ה' ולבחור בטוב. בעולם הנשמות- מקום בו הנשמה מזדככת ומקבלת מעט מהשכר שמגיע לה על המעשים שעשתה בעולם הזה. ועולם הבא לאחר תחיית המתים חיבור בין הגוף לנשמה, הגעה לשלמות ע"י זיכור מלא והופעת הנשמה במלוא הדרה

? פרק ז' – מהו עולם הבא

הרמב"ם.

הרמב"ם מתאר את העולם הבא

הלכה א' - הנשמות מקבלות את שכרן לפי מעשיהם בעולם הזה. שכר לצדיקים, עונש לרשעים.

הלכה ב' - אין גוף אלא נשמה בלבד. הלכה ג' - צורת הנפש בנויה מדעת ושכל. הלכה ו' - השכר שהאדם מקבל בעולם הבא הוא שכר רוחני שאנו בני האדם לא מבינים זאת במושגים שלנו כי כל השכר שאנו מכירים הוא שכר גשמי. והשכר בעולם הבא הוא שכר רוחני.

הלכה ז' - הטובה שמחכה לאדם בעולם הבא גם נביאים לא ראו זאת

? פרק ז' – יראת המוות

הראי"ה קוק

הפחד מהמוות היא מחלה. על מנת שלושה דרכים להתמודד עם יראת המוות:

1. תיקון החיים, חזרה בתשובה במיוחד. במקום המוסרי של האדם.
2. שהאדם יהיה חלק מעמ"י, יפעל.
3. ויעשה למען העם כולו. לבחור בחיים, להציב מטרות ויעדים. בחיים והם אלו שיניעו את האדם להתקדם קדימה ולעשות טוב

פרק ז' - חשיבותו ומקומו של העולם הבא בהשקפה היהודית.

– ריה"ל

ריה"ל משווה בין הדתות האחרות לדת היהודית על ההבדל בין היעוד לעולם הבא. ריה"ל נותן משל מלך הודו כיצד הדתות מבוססות על סיפורים לא ממשיים לעומת היהדות שיש הוכחות ודברים ממשיים שמוכחים את קיומו של ה'. ריה"ל מביא הוכחות מהתנ"ך מהתפילה ומחז"ל על השארות הנפש. אחרי המוות מציאות העולם הבא

